

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Початкове число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмем милости і міри не возьмем,
бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиція місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Ратуймо хліборобів!

III.

Окрім змагань, які замість двигати хліборобів доводили їх до руїни, не бракло і щирих змагань для справдешного їх подвигнення економічного. Але й в тім напрямі досягнуто або вельми незначні успіхи або ті змагання змарніли задля недостатчі відповідних людей, як звичайно у нас мало що не на кожному полі. В Станиславові повстало було перед кільканадцятьма роками «Господарско-промислове товариство» з таким призначенням, однак заснітилось дуже скоро а відтак щезло зовсім задля недостатчі людей спосібних до переведення такої задачі.

Опісля засновано у Львові товариство «Народна Торговля», а дуже скоро повстали численні філії сего товариства в цілїм краю. Се товариство поставило собі задачу, звернути руску суспільність на купецке поле і відзискати сю важну галузь прожитку для великої частини рускої суспільності, що нашою байдужністю пспала в нехристиянські руки, на превелику шкоду руского народу. В першій лїнії розходило ся о те, щоби по селах і місточках основувати крамниці. Тим можна було не тільки допомогти безземельним хліборобам і придбати для них спосіб прожитку, але крім того можна було навчити всіх, щадити дорогий час і не бігати за якою там топкою соли до міста і марнувати на те цілий день дорогого часу. «Народна Торговля» мала також стати посередником між дрібними промисловцями і продуцентами а широкою торговицею і тим також розбудити та двигнути наш промисл домашній. Сю задачу поклато собі також в Коломиї засноване товариство «Гуцульська Спілька». Однак на жаль «Народна Торговля» також не сповнила сеї многоважної задачі задля недостатчі відповідних людей, а стала лише перепродавцем кольоніальних і таких інших товарів. Вправді повстали доволі численні крамниці по селах, але вони або не стоять в ніякій звязи з «Народною Торговлею» і перепродують товари побирані з жидівських гуртівних крамів, або лише закуповують товари в «Народній Торговлі», щоб їх відпродувати по селах. О якійсь організації тіснійшій крамниць і крамарів нема й мови.

«Гуцульська Спілька», як вже в попередній статі було згадано, також не сповнила своєї задачі, позаяк не стало там людей, що взяли би ся до реальної а так многоважної роботи.

Дуже багато обіцявала собі руска суспільність по руских адвокатах, сподіваючи ся, що они яко «независимі» стануть головними чинниками такої органічної роботи, будуть не тільки правними порадами наших непорадних хліборобів, але возьмуть ся до економічної організації і до роботи для економічного подвигнення руского селянства і міщанства. Справді перед кількома роками стали після взірця польських kas zaliczkowych, котрі творять тісний związek, головннм заходом руских адвокатів засновувати ся задатково-щадничі товариства як в Перемишлі, Бережанах, Стрию,

Станиславові, Бородах і т. п. Привід до сего дало внесенє п. Барвіньского поставленє перед кількома роками на загальних зборах товариства «Просвіта» у Львові, щоби Русини пішли за прикладом Словінців і при головнім виділі товариства «Просвіта» заснували задаткову і щадничу касу. Внесенє се було поставленє в тій думці, що товариство «Просвіта», маючи численні філії по краю, було би осередком такої головної каси задатково-щадничої і надавало би ся найкраще до ведення такого діла.

Тимчасом канцелярийна політика взяла верх і кожний адвокат раднійший був в своїм осідку утворити таку касу самостійну. Вийшло отже таке, що нині маємо «общества» і «товариства», котрі побирають 7½ процент окрім коштів інших. А позаяк се доведена річ, що ріля не може дати більшого зиску як 4%, отже річ ясна, що ті задаткові общества чи товариства хоч повільнійше, але все таки будуть «спасати» наших хліборобів і зводити їх на ту дорогу, якою вже тисячі пішли наслідком спілки «хлопского» і «русского» банків.

Впрочім більше майже нічого не робить ся для економічного подвигнення хліборобів. Ніхто не має відваги а навіть щирої волі сказати нашим хліборобам правду в очі, що «спасеніє» не прийде само ні звідки, а що треба самим в купі брати ся до ратованя того, що ще не зовсім пропало. У нас виходить ся лише на популярність, а щоби єї здобути, зсуває ся вини і одвічальність на всіх і вся за нужду і біду хліборобів, лише нема сьмілости вказати на те, що і хибі самих хліборобів чимало їх руйнують і треба ті хибі конечно поправити. Але многим не розходить ся ані о поправу хиб народних ані о двигненє економічне народу, навпаки одні прямують до повної пролетаризації селянства і радіб єго перевести на дідів, щоби на тім будувати свої суспільні мрії, а другі радій нужді, раді сему невдоволеню і щораз єго піддують, щоби підготувити основу для иншого месії, від котрого сподівають ся спасеня. А тимчасом руїна не жде а йде своєю дорогою. Тимто треба брати ся до ратованя хліборобів, бо може буде за пізно!

3 угорської Руси.

В якім сумнівн положеню живють наші угорські брати, яка темнота панує між тамошніми Русинами, про се довідали ся наші читателі з вістий, які сюди подавали угро-руські дописувателі. Що они не задивляли ся на справу песимістично, доказує стаття словацкої часописи Amerikansko Slovenske Noviny, котру подаємо в перекладі:

«Кожний нарід, котрому брак проводирів, мусить нидіти... а далі й загинути. Така судьба жде руский нарід в Угорщині. Сьвітської інтелігенції, котра би вірно служила народови, нема зовсім. А ті, котрі би мали бути проводниками народу, відцурали ся народности, віри, а богато разів і руского імени. Такого нічим не можна так образити, як тим, если єму хто скаже, що він Русин! Є се змадризизована голота, котра навіть на шибеницю не заслугує, бо шкода би

було того мотуза, на котрім би їх повішали. Про тих бесідувати шкода часу. Є деякі між сьвітською інтелігенцією, котрі лиш тайно признають ся до Русинів, а і то по тихо, між чотирма стінами, щоб їх не почув який маляр.

Лишає ся тільки духовенство. Оно мало би бути не лиш духовним, але і народним провідником Русинів. Але чи так є? Навпаки! Мадярська власть з тих то людей вибирає Юдів, котрі в біднім народі забивають і тоту іскорку рускості, котру він у себе задержав. Погляньте на такого руского духовника і послухайте єго. Він инакше не буде бесідувати, лиш по мадярски, а то з тої причини, що не знає по руски не тільки говорити, але навіть писати, а до друге тому, що він усе хоче лишити ся «hazafias» паром.

Рускі духовники походять по найбільшій часті з попівських синів і иньших урядників, а одна третина з синів простого народа. В гімназійних школах не вчать ся по руски, хоть ще і нині в Пряшеві і Унгварі є катедри для рускої мови. Але сьвященники по більшій часті хотять показати свою виспість тим, що на науку руского язика не ходять, бо они мадяри, пишуть вірші по мадярски, а навіть учать ся катехизму по мадярски! В родиннім кружку, від матери і вітця, не навчають ся діти по руски, бо там двенькають по мадярски. По руски бесідує ся лиш з простим хлопом, коли принесе на службу Богу; инакше ані чорт о него не стараєсь. Певно в семінарії учать ся по руски? Хорони Господи!

І потому таких мадяронів висилають на парохію з чисто-руским населенєм. Таких потім послухайте, як они бесідують проповідь, а голова вам закрутить ся. Се чиста мішанина руских слів з мадярськими. Старославянський язик, котрого уживають при службі Божій, так спотворюють, що чоловікові аж до плачу йде, а похвал мадярам кінця нема! Кров ударить чоловікові до лица, коли таке чує. Але що то обходить руского духовника? Єго чуте вже не відчуває того, а єму милійша похвала жидівско-мадярської голоти, ніж добро свого народу.

Ні, не знайдете на цілїм сьвітї таких пастирів і таких проповідників, лиш поміж рускими угорськими сьвященниками, котрі о свій нарід нічого ісьнько не дбають. Они вигнали і духа руского в народі настілько, що н. пр. коли спитати ся чоловіка зі Спіжської, Гемерчанської, Земплинської, Мармарошської і Берегчанської, що він є? — лиш по тихо відповість, що він Русак або Русин. Але Унгварчан або Земплинчан скаже тобі, що він греко-католик, так як і єго духовник за жадні скарги в сьвітї не признаєть ся, що він руский духовник — він є греко-католик. А по греки тільки знає, що і по руски, а властиво ані одного, ані другого. Рускі духовники не читають руских газет, а самі мадярські. Навіть на галицькі газети кажуть, що то польські або московські. Окрім календаря не найдеш у духовника жадної иньшої книжки. Він лиш тому єї держить, бо в ній церковний устав; инакше не купив би і того. Рускі попаді зовсім не вміють читати і писати по руски; не дивота, що руска мова загубає. Руский нарід на Угорщині гине. Нема душі — проводирів, тому мерве тіло. Духовенство здеморалізоване, відцурало ся простого народу, а мадяри тому можуть казати, що в Угорщині Русинів нема! Тому то той нарід так підупав, що Мадяри положили єго на вимертє, а він в тих передсмертних судоро

гах живить ся лободою. Окрім Бога на рід руский в Угорщині не має інших заступників; та Бог високо, а ті, що призначені ту на землі бути провідниками не тільки в справах духовних але і народних, ті дбають лиш про себе. Руско-мадярським духовникам не лишає ся ніщо, як за сьпівати над руским народом «вічна пам'ять», а за те впаде для них велика ласка з мадярської трапези».

Словаки — сусіди Русинів угорських, то они й можуть знати відносини рускі. Впрочім се відома річ, що на угорській Русі сумно! Єдина вірада в тім, що остатніми часами проявили ся і там слабкі позначки звороту до кращого...

Д О П И С Ь.

З Підгаєччини.

Загально звісно, серед яких обставин мусять існувати рускі інституції, та які перешкоди знаходять на дорозі свого розвитку.

Не далеко потреба шукати до того причин. Голос публичний підносить то, що Русини не піддержуть добродійних інституцій своїми жертвами. Правда! Але єсть ще один чинник, що так само рішучо підпирає застій в розвитку руских заведень.

На всякий случай не лишнім буде подати характеристичний факт, котрий може ясно показати, в який то спосіб деякі звирічені одиниці вміють вихиснувати на шкоду другим рускі інституції.

В Бенеїві живе дуже багатий господар Я. С., бувший начальник громади, молодший брат бувшого кандидата до ради державної з округу теребовельско-гусятинського. Кажу, багатий господар, бо посідає реальність вартости звиж 12.000 зр. Ну, тай до того ще чималу пасіку, що може єму принести чистого доходу 600 зр. річно. Одним словом один з найперших богачів в селі. Сей Я. С. посилав свого сина А. С. до гімназії в Тернополі. Се звісно трохи коштує, ну, а нашому богачеві було жаль видавати гроший (він правду сказавши таки «трохи» скупий) отже він виробив собі сьвідоцтво убожества і єго син зістав принятий до «Рускої Бурси» в Тернополі за місячною доплатою 8 зр. Звичайно яко щирий руский патріот хотів підпирати руску інституцію, але яко «бідний» чоловік дав що мав. Ну, тай то добре! Ісус Христос прецінь прийняв дві лепти вдовиці, тай бесталанна Русь-ненька прийняла жертву вірного сина. Але і то було для Я. С. за багато. Він, бачите, хотів зробити все хитро, мудро невеликим коштом.

В тій цілі удав ся він до о. А. Качали, що має право обсаджувати чотири місця безплатні в тернопільській бурсі. Там досконало вдає бідного, в чорних красках змалював своє положення, ну, а о. Качала звісно милосерний чоловік, змилував ся над «бідним» чоловіком, та прийняв єго сина «безплатно» до «Бурси». Такі то є в нас Русини, такі щирі патріоти! Не дивує мене то, що син такого богача зістав принятий до бурси, тільки дивно мені в який спосіб, уряд громадський і уряд парохіальний могли підписати в такім разі сьвідоцтво убожества. Ну, але не до мене належать такі справи. Покишаю се належним властям, если цікаві пізнати ближше подібні метаморфози.

Такі то знаходять ся щирі Русини. Не тільки, що не підпирають своїми жертвами добродійних заведень; они ще більше, ще стараються вихиснувати вбогу й так інституцію, на шкоду біднійшій, і самому товариству. Доки суть подібні приятелі руского народу, то не може ніколи дивним видаватись, що рускі інституції не можуть ніколи в своїм розвитку піднятись на рівень, на котрім повинні би стояти серед інших обставин.

Т. С.

Вісти політичні.

Відкликана конференція чеських і німецьких мужів довіря, заповідженої на 26 с. м. закінчила одну важну дію політичну і поставило теперішній кабінет австрійський на розпутті, де він мусить рішити ся, якою дорогою далі йти. Се питання мусіло собі задати міністерство, зібравши ся 24 с. м. на раду міністрів під проводом міністра-президента. Розходить ся о те, що-

би далі без перепон можна вести державну господарку і тут передовсім насуває ся питання, як зробити можливою роботу в раді державній, котра мала би зібрати ся в другій половині вересня, як перевести без перепон вибір делегації, як довершити хоч би провізоричне продовження австро-угорської угоди, (бо о скликанню чеського сойму в тих обставинах мабуть і мови бути не може). Отсі питання займали раду міністрів, а о скільки доси про них відомо, то має бути згода в поглядах всіх міністрів і вісти про уступлення гр. Гляйспаха, бар. Гавча і Глянца, про котрих мало що не всі часописи заговорили, треба приймати з резервою. Може бути, що ті міністри або з'уміють свої особисті погляди пожертвувати загальним цілям державним або піддати більшості.

Зараз по раді міністрів виїхав гр. Бадені на цісарський двір до Ішль, щоби здати справу з політичного положення витвореного рішучою абстиненцією німецько-ліберального і національного сторонництва і осягнути цісарське призолення до дальшої акції політичної. Нема ніякого сумніву, що тепер мусить наступити рішучий зворот. Ми вже згадували, що офіційний «Fremdenblatt» зараз по заяві німецької абстиненції писав, що теперішній кабінет не може уступити, бо се значилоб капітулювати перед меншістю і тоді в Австрії малиб ми вправді міністерства але не мали би вже *правительства*. Тимто загально всі дзвенки говорять що найбільше о рішучім звороті міністерства до правди і подрібній задля того реконструкції кабінету, але мало котрий деньник допускає, що наступить димісія цілого кабінету.

В тій хвилі набирає великого значіння політичного засідання парламентарної комісії правди, що має відбутися в середу.

Про ціль скликання і задачу парламентарної комісії всіляко відзивають ся часописи і ми вже згадували, що деякі домагають ся пресні на правительство, щоби оно рішучий зробило зворот, інші домагають ся, щоби комісія спонукала кабінет до реконструкції та щоби правди мала свою репрезентацию в кабінеті. Не будемо тут розбирати всіх тих комбінацій і домагань. Неперечно, що парламентарна комісія мусить застановити ся над питанням: що далі? над тим самим, котре собі нині задало правительство і се річ зовсім природна, що обидва ті чинники, стоячи перед тим самим питанням, мусять обопільно глядіти порозуміння, глядіти способи виходу з теперішньої ситуації. Передовсім найважнішим питанням мусить бути, як уможливити роботу в надходячій сесії ради державної і яких ужити способів, наколиб обструкція силкувала ся даліше позитивну роботу спиняти. Тут отже не допоможуть ніякі програми політично-національні, а способи практичні, а коли парламентарна комісія з правительством здобуде ся на те, щоби уможливити позитивну роботу парламентарну, то довершить задачі великої ваги для держави. Тоді утворить ся основа до полагодження всіх інших питань.

Петербурські торжества остатніх днів закінчать перші публичні виступлення царя Миколая. Молодий володар показав такт і привітливий, яка єму забезпичила особисту прихильність. Поступоване царя Миколая причинило ся в значній часті до того, що три ревізити в Петербурзі (цісаря Франц-Йосифа, Вільгельма і Фора) не викликали дразливих коментарів, ані гіпотез.

Міністер заграничних справ Тевфік-баша зложив 25 с. м. візити амбасадорам європейським, щоби вплинути на докінчене мирних переговорів. Тепер ведуть ся між кабінетами пересправи, щоби довести до порозуміння. Оттоманський банк старає ся о переведення грецької позички.

В російській амбасаді в Царгороді віддали дві Вірменки листи, в котрих запевняють, що нема жадної федерації і що Гінджак в остатніх замахмах царгородських не брав ніякої участі, вижидуючи переведення заповіджених реформ. Підчас віддавання листів в італійській амбасаді увязнила поліція ті Вірменки. Поліція думає що такі Вімени були учасниками атентатів.

Новинки.

— **Архикнязь Райнер**, начальний командант кравової оборони, прибуде в понеділок 30 с. м. о год. 10 вечером до Львова і замешкає в готелю Жоржа. Вівторок рано відбуде ся перегляд 19 (львівського) полку кравової оборони на замаретинівських оболонях, а пополудни візита школи однорочних охотників кр. обор. Два баталіони 19 полку кр. обор., стаціоновані в Золочеві, прибули вже до Львова і є розміщені в стрійських бараках. Архикнязь відіде вівторок о 10-50 год. в ночи.

— **Президент м. Львова** др. Малаховський поверне нині з своєї відпустки до Львова.

— **Соборним крилошанином перемискої капітули** іменованний о. Мих. Мриць, віцектор рускої духовної семінарії у Львові. Єго місце в характері семінарського віцектора займе о. Мих. Яцковський.

— **Духовні реколекції** для архієпархіального клера відбудуть ся заходом виділу Товариства св. Ап. Павла у Львові в будинку гр.-кат. дух. рускої семінарії в днях 22, 23, 24 і 25 вересня с. р. Бажаючи прийняти участь в реколекціях зволіть звернути ся до виділу (ул. Коперника ч. 36) найдалше до 10 вересня с. р. Перша реколекційна наука значе ся в середу 22 вересня вечером. Кошти удержання на весь час винесуть 5 злр.

— **Конкурс на прийняте в львівську семінарію духовну** розписує митрополича консисторія з речинцем до 20 вересня. Кандидати духовного звания із львівської архієпархії, бажаючи в духовну семінарію бути прийнятими, мають до подання на адресу митроп. консисторії долучити: 1) сьвідоцтво приходського уряду, що просячий є сином законновінчаних родичів гр. кат. обряду і в тімже обряді крещений і миропомазаний; 2) сьвідоцтво убожества, видане приходським урядом а д. к. староством потверджене; 3) сьвідоцтва із всіх курсів гімназійальних наук з долученем сьвідоцтва зрілості, а если просячий по причині болізни або по другій причині в протягу наук курсе або довше школи залишив, то має сьвідоцтвом від деканального уряду і від д. к. староства виданим доказати, де через той час перебував і чим займав ся; 4) сьвідоцтво моральности від деканального уряду в котрім крім поведення просячого і то повинно бути зазначене, чи є він безженим; 5) лікарське сьвідоцтво о здоровлю просячого і відбутій природній або щепленій віспі, і 6) сьвідоцтво о військовій звязі. Подання і сьвідоцтва треба заосмотрити приписаними стемплевими марками. Також повідомляють ся кандидати духовного стану, що дня 24 вересня с. р. мають явити ся перед 8 годиною рано в архикатедральній церкві св. Юра, там вислухати св. Литургію, а після того підчинити ся іспитові із церковного співу і основ віри християнської. При тім примічає ся, що знаючи гармонійний спів при рівних других успіхах будуть скорше увзгляднені, но за то будуть обовязані вправляти ся даліше в гармонійним співі і на кожне візване ректорату семінарії в тім співі безумовно приймати участь. Даліше в день ректоратом семінарії визначений мають призначені до прийняття піддати ся осмотрові лікаря заведення що до стану здоровля. Наконєць має кожний кандидат духовного звания при прийнятті в семінарію виказати ся власним молитвословом єрейським і збірником церковних служб. Послідна точка обовязує також тих кандидатів духовного звания, котрі вже суть питомцями семінарії.

— **О. Александра Мироновича** судія по переведеній розправі увільнив від закиду переступлення §. 308 (ширене непокоячих вістий), а засудив тільки за неуправлену кольпортажу (роздаване відозви кравового руского комітету виборчого) на 5 злр.

— **Нова гімназія у Львові.** З Відня доносять, що міністерство просвіти згодило ся на утворення з початком шкільного року 1898/99 паралельних клас при IV гімназії у Львові. Класи ті будуть під зарядом особісного управителя а з часом будуть перетворені в самостійну гімназію, з ряду шесту у Львові.

— **Від тов. «Підгірська Спілка» в Станиславові,** одержуємо слідуєче письмо: Думаємо, що кожний Русин розуміє вагу такого товариства, як «Підгірська Спілка», котра має на цілі заложити *фабрику для витворів масарських і вести торговлю безрогами*, і що кожний, котрого лиш на 10 зр. т. є. на один уділ, і 1 злр. «вишевого» старчить, охотно до неї приступить. Отже відзиваємось до Вп. Родимців, щоби громадно приступили і то як *найскорше*, без всякої проволочки, аби спілка могла як найскорше зачаті інтерес. — З поважанем: Вол. Озаркевич парох Сільця, Йосиф Гурик господар і б. посол на сойм кравський, М. Кушнір директор «Нар. Торговлі», К. Андрохівч власитель маєтку і Ів. Яськевич власитель пошлости в Ляцкім шляхоцкім.

— **Примітка:** 1) Гроші надіслані складаємо на книжочку щадничу, отже процентують ся. 2) Письма і посилки грошеві просимо адресувати:

М. Кушнір, директор «Народної Торго-
влі» в Станиславові, ул. Липова.

— **Німецька гімназія в Бродях** має незадовго
переміняти ся в польську. Ще торік запала ухва-
ла ради громадської змінити язык викладовий, а
коли виділ краєвий вніс до сойму дотичний про-
єкт закона, референт соймової кімісії шкільної
спротивив ся, підносячи, що правительство му-
сіло би виплатити громаді Бродів до 30.000 зр.
винагороди за будинок шкільний. Тепер як до-
носять, рада громадська згодилась на грошеву
жертву, а онотді прибула до Львова депутація
з Бродів, зложена з маршалка бродського повіту
пос. Салі і двох жидів (бурмістра і заступника),
та просила маршалка краєвого і віцепрезидента
кр. ради шкільної о прихильне полагоджене спра-
ви. — Отже Полякам іде все як з платка, лише
Русини мусять літами допоминати ся і вижида-
ти отворенебідної — паралельки. Та й не дивниця,
коли самі Русини уважають такий здобуток ма-
ловартним, і понад все переносять іграшку в опо-
зицію, купаючись при тім в бродях консолі-
дації.

— **Посол Дашиньський** одержав сими днями
акт обжалованя о забуренє публичного супокою
на театральнім представленю «Кусителі народу»
в Кракові. Рівнож акт обжалованя в тій справі
одержало кільканайцять краківських соціялістів.

— **Нове убийство президента.** Телеграми з
Монтевідео доносять, що президент урагвайської
республіки, Борда, погіб дня 25 серпня від ре-
вольверової кулі. Хто був убийником і при яких
обставинах, поки що не знати. В місті панує
спокій а новий президент мабуть вже вибраний.

— **Огні.** В Ясінці, маєстности маршалка Стан.
Єнджейовича, погоріло дня 20-го с. м. господар-
ські будинки і все зібране збіжжє. Шкода вино-
сить до 70.900 злр. Дня 16 с. м. в само полудне
навістила грізна пожежа село Озерянку. Ми-
мо того, що день був спокійний і вітру не було,
при страшний поусей огонь в кількох хвилях о-
горнув 18 господарств і до години знищив ціле
майно зі всіми запасами сегорічного збіжжя. —
В Загір'ю коло Залозець, бродського повіта ви-
бух дня 21 с. м. в полудне на постерунку жан-
дармерії огонь, розширив ся скоро на сусідні
загороди і при сильнім вітрі знищив в короткім
часі чотиринайцять господарств зі всіми припа-
сами збіжжя і сіна. Лише чотирох погорілців бу-
ло обезпечених. — Дня 22 серпня о годині 1½
в ночі взяв ся в Вербиці повіта равського
огонь і в кількох хвилях обняв шістьнайцять
загород (крім хат). Погоріло все збіжжє і паша.
Обезпечених було всього шістьох, а то два
в «Дністрі», один в «Краківськім товаристві», а
три в «Февіксі». Необезпечена шкода виносить
до 10 тисяч злр. — Дня 24 серпня вечером
вибух в Ороцьку пов. скальського з незвісної
причини огонь на обійстю господаря Івана Кол-
туна і знищив при сильнім вітрі 22 хат разом
з господарськими будинками і цілою сегорічною
збіркою. Шкода виносить около 25.000 зр. З 25
погорілць ледви 8 господарів було обезпечених.
Решта лишилась без кусника хліба. — В Ко-
ломії в протягу кількох днів горіло два рази:
дня 22 серпня згорів мешкальний дім і стіжок
сіна а на другий день вибух огонь на Михнівці;
згорів один дім і господарський будинок. —
В Раві рускій дня 18 серпня в саме полудне
вибух огонь і знищив в дуже короткім часі 6
загород враз з цілим майном. Спалила ся при
тім корова і кілька штук свиний. Один селянин,
ратуючи річи з горючої хати, попарив ся так
тяжко, що муслі відставити его до шпиталю. —
В селі Берегах, пов. самбірського знищив огонь
17 селянських загород з будинками і збіжжєм;
шкода около 10.000 злр. в значній часті ubez-
печених. — В Тартакові, сокальського повіту,
дня 23 серпня задля неосторожності дітей ви-
бух огонь і в млі ока обернув 13 господарських
хат з будинками в попіл. Весь труд одного ро-
ку пішов з димом і погорільцям не осталося ні
крипці ні кусника хліба, тим більше, що лише
двох господарів було обезпечених.

— **У нас инанше!** Як Чехи вміють постояти
за свою мову, свідчить найліпше отся сцена,
що відбула ся на розправі перед судом присяж-
них в Празі. На розправу неднім була справа
редактора Вячеслава Граховца, обжалованого о
обиду чести гандляря шкірами Мінцера. Позаяк
адвокат обжалованого не явив ся довший час
на сали, проте Граховец просив о хвилеве від-
роченє засідання. Але заступник Мінцера, др. Са-
бат, не хотів на то пристати і своє спротивле-
нє почав предклатати по німецьки. Повстала
страшенна метушня, присяглі зірвали ся з місць
кличучи: «Дтячого не говорити по чеськи? Не
розуміємо німецького языка!» Ледви председатель
втихомирив бурю, коли знов др. Сабат забрав
голос і став звиняти ся по німецьки, що языком
чеським не володіє так добре, щоби міг в тім

языці зиступати свого клієнта. Закричали его
однак в друге, галас дужшав з кожною хвилиною;
кричали: «По що ви тут прийшли, коли не вмі-
єте по чеськи — то встид — то ганьба — то
ухваліть — він бреше — уміє досконалим
по чеськи, тільки не хоче говорити» і т. д. Дій-
шло вкінці до того, що председатель мусів роз-
праву відложити. — Так у Чехів, а у нас? У
нас перший ліпший мізерний урядник або ек-
спедиторка ще з гордостю відповідає, що не
вміє по руски і учити ся по руски не гадає, бо
ту не Москва! А ми на то годимо ся...

— **Правдива польська господарка!** Серед літа,
коли ані комунікація не перервана, ані не зай-
шла жадна перепона, в Бродях брак соли! Лиш
по закутках, по жидівських крамах можна діста-
ти топку по 15 кр. — а по селах правлять жи-
ди по 25 кр. Крамниці селяські, що понаділюва-
ні таблицями з написю «Повітова продаж
соли», вже 4 дні посилають коні до Бродів, та
соли — кат—ма! Wysoki Wydziale zmiłuj się nad
nam! — Союзник.

— **Руско-унїятська колегія в Римі.** «Politische
Correspondenz» доносить, що папа постановив
оснувати в Римі відділну руско-унїятську коле-
гію, в цілі образованя клера для Галичини. Та
колегія почне свою діяльність з найближшим
роком шкільним. Цісар Франц-Йосиф жертвував
значний суму на основанє сеї колегії. Подріб-
ніші вісти подамо в найближшій числі.

— **Новий випадок на залізниці.** Дня 23 серпня
на шляху ведучім від стації Ворохти на лінії
Станиславів-Керешмезе до тартаку віденьської
фірми Айслер лучив ся випадок. Хтось підло-
жив межі шини а балки на залізничій рампі
великі камені, наслідком чого три вози виско-
чили з шин. Служба поїзду за пізно спостерегла
небезпеку, щоб мож було цілий поїзд вздержати,
почала зіскакувати з возів і покалічила ся тяж-
ко. Найбільше потерпів один кондуктор, що не
всів навіть зіскочити з машини. Чудо стало ся,
що ніхто не погіб. Вина тяжить на головнім за-
ряді залізниці, що держить взагалі замало служ-
би, котраб належито пильнувала своїх обовязків.

— **О страшній пожежі в Невелю** доносять з
Витебська 24 серпня: Згоріли тут монастир, те-
леграфічна стація, залізний дім судив міра,
бюро заряду міста, поліційний арешт і 200 до-
мів. Касу скарбову уратовано. Випадків з люд-
ми не було. Страти виносять около 600.000
рублїв.

— **Судьба виправи Андр'єго** зачинає на добре
непокоїти тих, що інтересують ся сьмілими по-
дорожниками. Супроти всіх вістий, надходячих
доси о баллонах, які спостережено на Півночі,
можна навести один незбитий доказ для пере-
конаня, що не був то баллон Андр'єго, а то по-
тій простій причині, що ніякий баллон на сві-
ті не може через місяць задержати газу а від-
відлету Андр'єго минуло вже більше як пять
тижнів. Застановляє також факт, чи Андре не
пустив жадного иншого голуба, крім того, за-
стріленого через залогу «Алькена» — а єсли
так є, то чому? Баллон, після гадки звачців,
мусів вже нині по пяти тижнях лишений газу,
опасті; о скілько стало ся се без випадку, в
такім случаю Андре випустив відай більш го-
лубів. Скоро однак ні один з тих крилатих пі-
сланців не явив ся доси, то годі не припускати
злочасного кінця цілої виправи.

— **На місце залізничного випадку** під Пустомі-
тами, про котрий ми доносили онотді, відбула
ся судово-лікарська комісія. При обдукції тіла
убитого селянина ствердили лікарі що жолудок
его був переповнений горівкою. Колиж взяти на
увагу, що на просторі між рампами а насипом
можна обернути вигідно чвірнею, то нема сум-
ніву, що обі жертви випадку муслі бути пияні.
Коні виїхавши на шлях, станули. Та всеж вин-
на тут і залізниці позаяк рампа як вєсуди пиде
не посідає дзвінків автоматичних, остерігаючих
проїзжих в хвили замкнення. Дзвінки такі могли
були збудити сплячих селян та охоронити їх
від смерті і каліцтва.

— **Геройське діло священика.** В селі Далаві
під Дрогобичем вибух в поведілок огонь. Горіла
хата, а в ній трое дітей. Полумінє обхопила вже
цілу хату і ніхто не важив ся поспішити на ра-
тунок бідних плачущих дітей, аж надбіг свя-
щенник місцевий о. Ю. Гумецький і не надумую-
чись вскочив крізь віконце до горючої хати.
Двоє дітей виратував живих, третого не впів
виратувати. З виратуваних молодше померло, а
старше попарене лежить в шпиталі в Дрого-
бичі.

— **Надмірна амбіція.** В Будапешті отруїв ся
морфіною міський лікар др. Йосиф Келен, що
числив 65 літ. Самоубийство сповнив з гризоти,
позаяк посуджували его, що в однім випадку
поставив злу діагнозу.

— **Трохи за багато!** Жінка купця Хайма Дія-
манта в Кошицях на Угорщині по трикратнім по-
витю близнят повила сими днями трояки. Дія-
мантова і діти здорові, а отець рве собі, ледви
чи з утіхи, волосє, бо впротягу 5-літнього подру-
жжя обєло его девятеро дітей.

— **Що зможе заздрість.** В Панчові під Темеш-
варом застрілила онотді в ночі молода жін-
ка з задрости свого чоловіка Любомира Мігай-
ловича, дуже багатого дистрибутора і властите-
ля домів а відтак застрілила себе саму.

Іменования, перенесеня, відзначена, конкурси.

— **Іменовано** заступниками учителів: кс. Павла
Рилка, Франца Тичку, Йосифа Фляха, Антона
Дудзика і Адама Земского в гімназії сьв. Анни
в Кракові; Юліяна Кустиновича в гімназії в
Бродях; Софрона Матвіяса в руских паралельках
гімназії в Коломиї, Николу Ластовецкого в гім-
назії в Станиславові.

— **Перенесено** заступників учителів в серед-
них школах: Володислава Терлецкого з IV до
III гімназії у Львові; Михайла Гонета зі школи
реальної у Львові до гімназії в Дрогобичі; Йо-
сифа Томасика з Ясла до гімназії в Саноку;
Володислава Шихульського з Сянока до гімназії
в Ярославі; Станислава Фіглія з Нового Санча
до гімназії в Станиславові; І. Німцева з I до II
гімназії в Перемишлі.

— **Сталими інспекторами** шкільними окруж-
ми для Галичини в IX. класі рангі заіменовані
провізоричні інспектори окружні: Іван Цейка
для Горлиць і Александер Яніцький для Бучача;
провізоричними інспекторами іменовані старші
учителі: Бронислав Крукевич в Теревовлі для
округа чортківського, Йосиф Сковронський в Бу-
чачі для округу в Камінці струмиловій, Іван
Уйвари в Колачицях для округу Пільзно, при
рівночаснім звільненю від сих обовязків доте-
перішного інспектора тамже Володислава Леха.

— **На черновецькій університеті** іменовані: Др.
Альфред Гальбан звичайним професором права
німецького і австрійської історії державної; над-
звичайний професор університету в Градці др.
Кароль Єлінка іменований звичайним професо-
ром зоології.

Вісти з Епархії Львівської.

В пропозицію принаті: на Маркову оо. 1.
Вол. Богачевский, 2. Мих. Форись і 3. Мих. Щу-
ровский; на Протеси оо. 1. Ник. Любінецький, 2.
Мих. Щуровский і 3. Ал. Ротко. — Презенту на
Руду дек. стрийського одержав о. Макс. Артимо-
вич парох з Фалиша. — Митроп. консистория
вставила ся до президії намістництва о згоду
на канон. інституцію оо. Ів. Насальського на Ла-
данці і Макс. Артимовича на Руду на вересень
с. р. — Президія намістництва годить ся на
канон. інституцію о. Теоф. Яворовского на Яри-
чів. — До канон. інституції візвані оо. Євг. Шу-
вевич на парохію сьв. Ап. Петра і Павла у Льво-
ві, Дамян Лопатинський на Довжанку, Вас. То-
мович на Мозолівку і Андр. Дольницький на Під-
гірці. — Парохіяльний ієнит конкурсний відбуде
ся в днях 5 і 6 жовтня с. р. — Правительство
асигнувало плату з реліг. фонду для прив. со-
трудників в Дернові, Прошові і Станиславчику
на один рік. — Завідательство в Глещаві дістав
тамошний сотрудник о. Петро Єзерский. — Ми-
троп. консистория вставилась до намістництва
о плату з реліг. фонду для прив. сотрудника в
Незнанові. — Митр. консистория дозволила о.
Ів. Глодзиньскому, парохови Кабаровець, явитись
до інституції на Руду, дек. буського в місяці
марті 1898.

Львівська митроп. Капітула розіслала до архі-
епархіяльного духовенства під датою 23 с. м.
такий окружник: З смутним серцем і з живим
сочуветвом приходить нам поділити ся з ВЧ.
Духовенством відомостию о недужі найлюбез-
нішого нашого Архипастиря і Отця Его Емі-
ненції Преосвященного Кардинала, Митрополита
і Архієпископа Сильвестра Сембратовича. Ідучи
за побудженєм сердець наших, всего ВЧ. Архи-
дієцезального Священства і Вірних і даючи
вираз щирим чувствам любви і привязаня до
Сего Найдостойнішого нашого Князя Церкви і
народа, припоручаєм, щоби всі ВЧ. Душпастирі,
оголосивши се зараз по отриманю Вірним на
Богослуженю зібраним, відправили сьпівану
Службу Божу на намірене Его Еміненції «о бо-
лящим», потому до Служби Божої в неділі і
сьвята долучили Службу «о болящим» на по-
висше намірене. — А. Білецький, Архипресвітер
Митроп. Капітули.

Гігієнічна охорона для пань

є найвигіднішою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні специаль-
ности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в антиці
під
«СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукера
у Львові.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4¹/₂% на рік.

К о ж д а християнська родина

повинна замовити собі і купити як най-
скорше постронний нами величавий
домовий вівтар,

**св. капличку з механічною
музикою,**

котру лиш задля великого складу від-
ступаємо за ціну до половини знижену,
лише за 10 зр. Ті св. каплички з му-
зикою є чаруючо хорошою окрасою для
кожного мешканця, кожної канцелярії,
кожної школи і т. д. і надають ся та-
кож знаменито на величаві подарунки.
Ми виробляємо ось такі 3 пісні: 1) Хри-
стос на хресті, 2) Марія з Люрд і 3) Пресв.
Родина. Фігури представлені пластично
на порцеляні і глині і укрешені вели-
чаво; ошклене з задивляючо хорошим

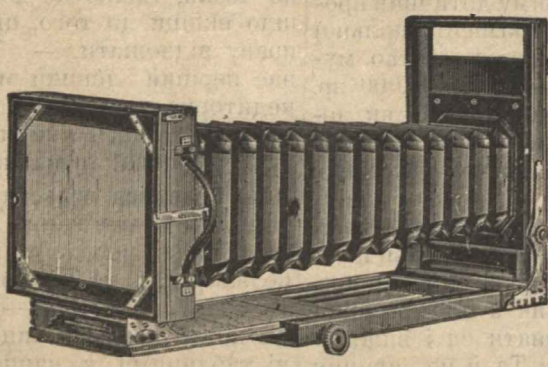
малюнком представляє в готичнім або маврійським стилі вівтар і зображає
різних святих; обрмоване брунатне або золоте в стилі бароко а середина
випложена прехорошою тапетою або шовком. Величина є ⁵⁰/₆₀ ст.
глубокість скринки 8 ст. Музика грає по кождім накрученню 2 дуже
гарні церковні пісні і повтаряє їх 7 разів. Каплички або домові вів-
тари є прехороші і ніхто не повинен жалувати малого видатку,
щоби справити собі і своїм потомкам на вічну пам'ятку сей сен-
сацийно-величавий предмет, бо так дешево не прийде ся до такої
гарної річі.

Висилає ся лише зеліницею за надіслану наперед готівку
або за післяплатою прямо через фабрику 136 3—20

Gebrüder Apfel, Wien I. Fleischmarkt 62.

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії
і для П. аматорів
порукає низше цін у всіх фір-
мах краєвих і заграничних.
Апарати від 6—250 зр. на
складі. — Висилка на про-
вінцію відвратною поч-
тою виконує ся. — Найбіль-
ший і найдешевший склад
всіляких приборів до фо-
тографії. На жадане ви-
позичає ся апарати до ве-
lichkeiten 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами
Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский
Львів, ул. Баторого 22. 131 15—140

Перше заведене похоронне

Йоанни Островскої

у Львові, ул. Собеского ч. 9 і 33.

уряджує похорони від поєдинчих до найсвітліїших зі знаною
совістністю і старанністю по як найприступніїших цінах.

Домовини в як найбільшій виборі.

Для дітей і панночок білий караван і білі убрання.

СКЛЕПИ при улиці Собеского ч. 9 і 33, а головний
склад у власнім домі улица Пекарска ч. 69. 156 8—13

Львів, ул. Собеского ч. 9 і 33.

Учитель

орган руского
Тов. педаго-
гічного дво-
тижневник пе-
дагогічно-нау-
ковий, виходить від 1-го червня 1889
у Львові ул. Вірменська ч. 2. Перед-
плата на цілий рік 3 зр., на пів ро-
ку 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

10000

туток цигаретових за
1 зр. порукає фабри-
ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ
Львів, улица Галицька число 12.
Замавляючим 5.000 туток ра-
зом опаковане і відсилка franco.

Новости на дамські сукні сезонові!

Матерії говняні, Зефіри, Батисти,
Піки, Кретони, Перкалі,
Б рокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів,
Академічна 12.

Парасольки,
Рукавички, »Фігара«, ковніри
коронкові, Паски, Фартушки.

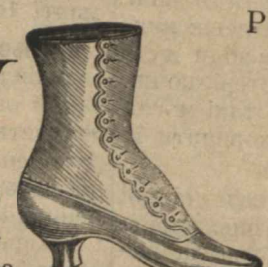
Магазин багато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні. 151 18—47

МАГАЗИН

ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного матеріялу
ших фасонів. — Обув дамська, мужеска
веньства і непромакальна до польованя.

З провінції просить ся о старий оказ на міру. 123 14—22

РОБІТНЯ

ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23
(стара почта)

трєвало, елегантно, післянайновій-
і дитинна, спеціяльно для духо-

Рукодільня слюсарска

Григорія Васіки

у Львові, ул. Котерника ч. 16.

Виконує всякі роботи входячі в обсяг сло-
сарства яко то: окутя до вікон, дверей, брам,
кафльових кухонь, ваг децимальних, бальконів,
сходів зелізних, ганків, штахетів до гробовців і
опарканованя церквей, хрестів надгробних і ве-
жових, ліхтарів надгробних і інших, канделя-
брів до церквей з кутого зеліза, уряджує гро-
мозводи на церквах, приймає всякі наприви
замків і інших річий. 127 9—10

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвітліїших журналів.

Робітня уніформів

для п. ц. к. офіцирів, урядників
і пп. студентів

а разом всіляких убрань мужеских

Йосифа Сеґети

у Львові, при улиці Паньській ч. 22.

Всякі замовлення виконують ся по
цінах умірених в як найкоротшій часі,
так в місци як також на провінцію. 130 13—15

Ферд. Відт

годинникар
у Львові

завідомляє о зміні
льокалю з ул. Хорушини
ч. 14 на улицу Чарнецкого ч. 1.

де виконує всі роботи входячі в обсяг
годинникарства

заразом удержує склад годинників і зеґа-
рів з перворядних фабрик заграничних з
гарантією і по уміркованих цінах.

Замовлення з провінції виконує
як найточніше. Направа зеґарків і зеґа-
рів заразом антиків з 2-літньою гарантією.

Фердинанд Відт

улиця Чарнецкого, число 1.
132 6—10